

можливості скоротити обсяг навчального навантаження осіб, які вже мають вищу освіту;

- відсутня методика розробки індивідуальних інтегрованих навчальних планів з урахуванням попередньої освіти.

Таким чином, з метою подолання визначеного протиріччя, необхідно вирішувати та удосконалювати наступні проблеми:

- враховувати результати попереднього навчання фахівців з вищою освітою;

- встановлювати безпосередній зв'язок вивчених дисциплін методом співставлення назви, обсягу, змістових модулів, що визначені освітньо-професійною програмою підготовки фахівців;

- орієнтувати на одержання освіти за іншим напрямом підготовки на умовах визнання результатів попереднього навчання;

- кредити дисциплін ОПП бакалавра циклів за вільним вибором студента зараховувати у повному обсязі.

Навчальні плани, що формуються з урахуванням попередньої освіти, надають ступеневій системі вищої освіти більшої прозорості, спрощують взаємовизнання залікових навчальних одиниць (модулів), надають можливості застосування кредитно-трансферної системи та мобільності студентів, що є умовою приєднання України до Болонської декларації.

Список використаної літератури

1. Глузман А. В. Университетское педагогическое образование: опыт системного исследования: монография / А. В. Глузман. – К.: Видавничий центр "Просвіта", 1996. – 312 с. 2. Локшина О. Розвиток компетентнісного підходу в освіті Європейського Союзу / О. Локшина // Шляхи освіти. – 2007. – № 1 (43). – С. 16-21.

Валерія Дмитрієва

ІНШОМОВНА ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

Процес модернізації системи української освіти в умовах інтенсивного розвитку соціально-економічних відношень в суспільстві передбачає актуалізацію проблем підвищення якості вищої освіти, що передбачає не тільки об'єм знань за фахом, але й здатність майбутніх випускників до їх творчого застосування у реалізації завдань фахового спрямування, спроможність здійснювати іншомовне спілкування з фахівцями з інших країн, а також виконувати професійну діяльність в умовах іншомовного середовища.

Проблема формування іншомовних навичок у студентів немовних спеціальностей, зокрема, тих, що навчаються у вищих технічних навчальних закладах, завжди привертала увагу дослідників. Треба зазначити, що з розвитком потреб суспільства змінювались акценти практичного викладання іноземних мов у вищому технічному навчальному закладі, і нагальною потребою стало формування іншомовної комунікативної компетентності

(Т. Аванесова, Л. Борозенець, Н. Гавриленко, О. Григоренко, М. Євдокімова, В. Зикова, О. Іскандарова, Е. Комарова, Т. Кускова, Н. Кучеренко, Т. Лопатухіна, Т. Лучкіна, Ю. Маслова, Р. Мільруд, А. Самсонова, О. Фадєйкіна, Л. Фішкова, Л. Халіяпіна, І. Цатурова, М. Шишлота ін.).

Передусім, слід визначитися з поняттями „компетенція” та „компетентність”. У педагогічній науці ці обидва поняття є порівняно новими, тому існують різні їх трактування. „Компетенція” та „компетентність” мають свої смислові відтінки. Спершу звернемося до довідкової літератури. Так, Тлумачний словник російської мови Д. Ушакова визначає поняття „компетенції” як коло питань, явищ, у яких людина володіє авторитетністю, знаннями, досвідом, а компетентна – це „досвідчена людина, яка визнана обізнаною у будь-якому питанні” [3, с. 1427].

Найсучасніший словник іноземних слів та виразів майже не розрізняє поняття „компетенції” та „компетентності”. Перше поняття „компетенції” трактує як коло питань, у яких певна людина має знання та досвід, а „компетентність” як володіння знаннями та досвідом, що дозволяють судити про що-небудь; вагомий, авторитетний погляд [4, с. 149].

Уперше, як вважає І. Зимня, освіта, яка була зорієнтована на розвиток компетенцій, була сформована у 70-х роках в Америці в загальному контексті, поняття „компетенція” було застосовано до теорії мови, трансформаційної граматики Н. Хомського. Увагу було звернено на різницю між компетенцією та компетентністю, тобто різницю між знанням мови співрозмовника або слухача та реальним уживанням мови в різних конкретних ситуаціях [1, с. 34].

Таким чином, у 60-х роках минулого сторіччя було закладено розуміння цих понять в науці. Але ці поняття в той час широко вживалися у побутовій сфері. Так, „Сучасний словник іншомовних слів та виразів” трактує „компетентний” як знаючий, досвідчений у певній галузі; який має право за своїми знаннями чи досвідом робити чи вирішувати будь-що, судити про що-небудь [2, с. 419].

Проаналізувавши весь попередній досвід з вивчення цієї проблеми в педагогічній науці, І. Зимня запропонувала три етапи становлення (competence-based education), тобто компетентнісного підходу в зарубіжній та вітчизняній педагогічній науці.

Перший етап – 1960 – 1970 рр. – цей період характеризується введенням у науку поняття „компетенція” та обґрунтуванням щодо розрізнення понять „компетенція” та „компетентність”, а також появою поняття „комунікативна компетентність”.

Другий етап – 1970 – 1990 рр. – характеризується використанням категорій „компетенція” і „компетентність” у теорії та практиці навчання мові (особливо другій), професіоналізму в управлінні, керуванні, менеджменті та в навчанні спілкуванню. У 1984 року Джон Равен у своїй роботі „Компетентність у сучасному суспільстві” дає розвинене тлумачення компетентності та список видів компетентностей. У цей період науковці пропонують різні види компетентностей для різних діяльностей. Наприклад, при розробці рівнів володіння іноземною мовою Рада Європи (1990) запропонувала у склад мовної „компетенції” і „компетентності” залучити стратегічну, соціальну, соціолінгвістичну, мовну та навчальну.

Третій етап дослідження „компетентності” як наукового поняття у галузі освіти почався з 1990 року. У цей період професійна компетентність стає

предметом усебічного аналізу науковців, тобто розпочинається досконале дослідження всіх аспектів цього поняття з соціально-психологічної, комунікативної, міжкультурної та інших точок зору. У 1996 році Рада Європи вводить поняття „ключові компетенції”, які повинні сприяти збереженню демократичного суспільства, мультилінгвізму, відповідати новим потребам ринку праці та економічним змінам [1, с. 38].

Найбільш поширеного вживання термін „компетентність” набув у методиці викладання іноземної мови. Проблема формування комунікативної та мовленнєвої компетенції набула актуальності ще в 80-х роках минулого сторіччя. Так, програми з навчання іноземній мові вже у 90-х роках визначали головну мету – формування іноземної комунікативної компетенції у межах комунікативного підходу [2].

Більш того, підручники з методики навчання іноземних мов у середніх навчальних закладів для студентів вищих навчальних закладів освіти вже наприкінці 90-х років інформують студентів, що здатність учнів спілкуватися іноземною мовою забезпечується формуванням у них іншомовної комунікативної компетенції, зміст якої зумовлений такими видами компетенцій: мовною, мовленнєвою та соціокультурною. Ці компетенції, у свою чергу, теж уміщують ряд компетенцій.

Метою навчання іноземних мов студентів немовних спеціальностей є формування іншомовної комунікативної компетентності, яка виступає засобом міжкультурної взаємодії, адже мова – це складова культури і функціонує вона лише в певній культурі. У формуванні іншомовної компетенції треба враховувати наступне:

- мовну (лінгвістичну) компетенцію, яка передбачає систему знань, умінь та навичок здійснювати іншомовну комунікацію в типових ситуаціях навчальної, трудової та культурної сфер спілкування;
- соціокультурну компетенцію, яка включає фонові знання прийняті в цій культурній спільноті;
- професійну компетенцію, яка передбачає навички та вміння знаходження та оперування іншомовною професійною значущою інформацією, знання фахової термінологічної лексики.

Проте, незважаючи на виражену тенденцію до професіоналізації викладання іноземної мови у вищому немовному навчальному закладі, його навчання здійснюється фактично окремо від формування професійної компетентності майбутнього фахівця. У більшості досліджень професійна іншомовна комунікативна компетенція студента виступає, перш за все, як здатність здійснювати комунікативну мовленнєву поведінку згідно із задачами гіпотетичних ситуацій іншомовного спілкування, у навчанні відтворюється переважно зовнішня, знакова подібність, а не цілісний зміст професійної діяльності, пов'язаної з використанням іноземної мови. Як наслідок, задача формування у студента вищого немовного навчального закладу такої професійної компетентності, в структуру якої було б органічно інтегровано іншомовний компонент, залишається нерозв'язаною.

Входження України в єдиний освітній простір підвищує значущість іноземної мови не тільки як академічної дисципліни, але і як оволодіння вузькогалузевою спеціалізацією. Іншомовна комунікативна компетенція як

важливий компонент комунікативної культури є невід'ємною складовою підготовки студентів немовних спеціальностей.

Іншомовна професійна компетентність розглядається як інтегративне особистісно-професійне утворення, яке реалізується у психологічній та технічно-операційній готовності особистості до виконання успішної, продуктивної та ефективної професійної діяльності з використанням засобів іноземної мови або в умовах іншомовної культури та забезпечує можливість ефективної взаємодії з оточуючим середовищем.

Список використаної літератури

1. Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования / И. А. Зимняя // Высшее образование сегодня. – 2003. – № 5. – С. 34 – 42.
2. Новейший словарь иностранных слов и выражений. – М.: ООО „Изд-во АСТ”: Харвест, 2002. – 976 с.
3. Толковый словарь русского языка: В 4 т. Т. II / Под ред. Д.И. Ушакова. – М., 1935. – 1375 с.
4. Хуторской А. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования / Андрей Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58 – 64.

Вікторія Лященко

ТЕХНОЛОГІЯ ПОДКАСТІВ В КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Важко уявити сучасний світ без інноваційних технологій, які стали невід'ємною частиною нашого життя. Інноваційні технології використовуються все частіше та частіше у всіх сферах, не винятком стала і сфера освіти. Змінюються вимоги до подачі нового матеріалу, що передбачає не тільки використання традиційних технологій, а й урахування особистісного підходу до кожного учня. Зараз навчання – це не просто передача інформації від учителя до учня, просте повторення чи репродукція, це процес розкриття творчого потенціалу учня та його розвиток, формування особистості, яка критично мислить, і саме тому сучасний урок важко побудувати без використання інноваційних технологій. Учень уже не виступає і не сприймається як об'єкт навчання, він стає його суб'єктом, співавтором уроку.

Сучасні технології в освіті при вивченні англійської мови – це технології професійно-орієнтованого навчання англійської мови, розвивального та продуктивного навчання, це метод проектів, робота з навчальними комп'ютерними програмами, дистанційні технології, створення презентацій в програмі PowerPoint, використання інтернет-ресурсів (освітніх сайтів, подкастів, форумів, блогів, wiki) та новітні тестові технології. Навчання на основі якісного сучасного аутентичного матеріалу допомагає студентам активно та свідомо використовувати іноземну мову в подальшому житті та роботі. Все більш популярним на сьогодні стає новий метод вивчення